

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Markéty Wildové a soudkyň JUDr. Blanky Bendové a Mgr. Kateřiny Sedlákové ve věci

žalobce: **Severočeši.cz**, IČO 71339493
sídlem Pařížská 538/19, 400 01 Ústí nad Labem
zastoupený advokátem JUDr. Tomášem Kindlem
sídlem Blatenská 3218, 430 01 Chomutov

proti
žalované: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti**, IČO 00025429
sídlem Vyšehradská 424/16, 128 10 Praha 2
jednající Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových
sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2

o zaplacení 13 600 000 Kč s příslušenstvím

k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 21. května 2021, č. j. 15 C 226/2020-181

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně **se potvrzuje.**
- II. Žalobce je povinen zaplatit žalované na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 600 Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud I. stupně zamítl žalobu, kterou se žalobce domáhal zaplacení částky 13 600 000 Kč s příslušenstvím (výrok I), a žalobci uložil povinnost zaplatit žalované na náhradě nákladů řízení částku 900 Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku (výrok II).

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Vápeníková

2. Takto soud I. stupně rozhodl na podkladě žaloby, dle níž žalobce požadoval náhradu škody ve výši 13 400 000 Kč a současně i náhradu nemajetkové újmy ve výši 200 000 Kč, a to z titulu odpovědnosti žalované za nezákonné rozhodnutí. Tím měly být rozsudek Okresního soudu v Mostě ze dne 3. 9. 2015, č. j. [REDAKCE], ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 22. 7. 2016, č. j. [REDAKCE] jimiž byla určena neplatnost usnesení valné hromady žalobce ze dne 10. 2. 2014 a které nabyly právní moci v srpnu 2016. Tato rozhodnutí byla v roce 2019 zrušena Nejvyšším soudem pro nezákonnost, v mezidobí se však - v roce 2016 - konaly krajské a senátní volby. V důsledku existence nezákonných rozhodnutí zůstala ve vedení žalobce [REDAKCE] H [REDAKCE] J [REDAKCE] která odvolala z kandidátní listiny osoby kandidující za žalobce ve volbách do zastupitelstev [REDAKCE] a rovněž tak i žalobcovu kandidátku na senátorku v okrese [REDAKCE] D [REDAKCE]. Ta sice svůj mandát v okrese [REDAKCE] získala, avšak v důsledku existence nezákonných rozhodnutí byla její volba prohlášena Nejvyšším správním soudem za neplatnou. Žalobce tvrdil, že nebýt nezákonných rozhodnutí, získal by 8 mandátů do krajského zastupitelstva a za každý z nich příspěvek ve výši 250 000 Kč ročně, za čtyři roky by se tak jednalo celkem o 8 000 000 Kč. Příspěvek za senátora činí 900 000 Kč ročně, což za dobu šesti let dává celkem 5 400 000 Kč. Kromě této škody požadoval nahradit i nemajetkovou újmu 200 000 Kč, neboť došlo k poškození jeho reputace v očích voličů.
3. Skutková zjištění, k nimž soud I. stupně po provedeném dokazování dospěl (a která podrobně popsal v odst. 3 až 6 napadeného rozsudku, na něž odvolací soud pro stručnost odkazuje), lze v krátkosti shrnout tak, že dne 30. 5. 2014 bylo u Okresního soudu v Mostě zahájeno řízení o určení, že rozhodnutí orgánu politického hnutí Severočesí.cz (žalobce) není v souladu se stanovami a zákonem č. 424/1991 Sb. Tomuto návrhu bylo (ohledně některých rozhodnutí orgánů žalobce) vyhověno rozsudkem Okresního soudu v Mostě ze dne 3. 9. 2015, ve znění doplňujícího rozsudku ze dne 6. 10. 2016, a ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 19. 7. 2016. Uvedená rozhodnutí byla zrušena usnesením Nejvyššího soudu České republiky ze dne 27. 2. 2019, č. j. 27 Cdo 1495/2017-255. Dle jeho závěru nebyly naplněny zákonné předpoklady pro to, aby žaloba o vyslovení neplatnosti rozhodnutí orgánu politické strany, resp. hnutí byla projednána soudem, neboť nebyla splněna podmínka předběžného projednání uplatněného nároku před rozhodčím orgánem strany, a bylo proto na místě žalobu - bez dalšího - zamítnout. Po vrácení věci k dalšímu řízení před soudem I. stupně došlo ke zpětvzetí žaloby a k zastavení řízení (pravomocně se tak stalo ke dni 18. 12. 2019). V řízení před správním soudem, které bylo u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. [REDAKCE] zahájeno dne 30. 9. 2016, se žalobce bránil proti tvrzenému nezákonnému zásahu správního orgánu (Krajského úřadu Ústeckého kraje), k němuž mělo dojít vydáním sdělení, že žalobce odvolal celou kandidátní listinu pro konání voleb do krajských zastupitelstev ve dnech 7. 10. a 8. 10. 2016. Žalobce tvrdil, že jeho místopředsdkyně [REDAKCE] H [REDAKCE] J [REDAKCE] odvolala kandidáty bez legitimního rozhodnutí předsednictva politického hnutí. Rozsudkem ze dne 6. 10. 2016 byla tato žaloba zamítnuta, neboť dle dostupných zjištění byla [REDAKCE] J [REDAKCE] ke dni 29. 9. 2016 první místopředsdkyní hnutí a z titulu této funkce byla oprávněna za hnutí jednat, včetně odvolání jeho kandidátů ve volbách. Dne 19. 10. 2016 byl k Nejvyššímu správnímu soudu podán protest voličů na neplatnost volby [REDAKCE] A [REDAKCE] D [REDAKCE] která v senátních volbách kandidovala za žalobce. Nejvyšší správní soud na základě toho prohlásil volby do třetiny Senátu konané ve dnech 7. 10. a 8. 10. 2016 a ve dnech 14. 10. a 15. 10. 2016 ve volebním obvodu č. [REDAKCE] [REDAKCE] za neplatné. Stalo se tak z důvodu, že kandidatura (posléze zvolená) [REDAKCE] D [REDAKCE] byla [REDAKCE] J [REDAKCE] odvolána, a ta se tedy voleb účastnila jako „odvolaná“ kandidátka. Nejvyšší správní soud ve svém rozhodnutí poukázal i na to, že případná porušení vnitřních předpisů žalobce ze strany [REDAKCE] J [REDAKCE] mohla založit toliko její odpovědnost vůči žalobci, avšak na platnosti jejích úkonů (odvolání kandidatury) vůči registračnímu orgánu to nic nemění. Pro [REDAKCE] D [REDAKCE] tento výsledek znamenal, že se mohla zúčastnit opakovaných voleb ve

volebním obvodu, a to na základě nové přihlášky k registraci buď jako nezávislá kandidátka, nebo jako kandidátka politické strany, politického hnutí nebo jejich koalic.

4. Na zjištěný skutkový stav věci soud I. stupně aplikoval zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za škodu“), a po citaci § 1, § 5 písm. a) a b), § 7 odst. 1, § 8 odst. 1 a § 31a odst. 1 a 2 dospěl k závěru, že první z odpovědnostních předpokladů dle tohoto zákona, totiž existence nezákonného rozhodnutí, byl naplněn. Tímto nezákonným rozhodnutím jsou rozsudek Okresního soudu v Mostě ze dne 3. 9. 2015, a rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 22. 7. 2016, jimiž bylo vysloveno, že valná hromada žalobce ze dne 10. 2. 2014 je v rozporu se zákonem a stanovami, a které byly zrušeny usnesením Nejvyššího soudu ze dne 27. 2. 2019. Soud I. stupně však neměl za splněné další z odpovědnostních předpokladů dle zákona o odpovědnosti za škodu, a sice existenci příčinné souvislosti mezi uvedeným nezákonným rozhodnutím a vznikem tvrzené újmy, a konečně ani vznik újmy samotné. Poukázal na to, že žalobcův požadavek je založen na úvaze, že - nebýt nezákonných rozhodnutí - žalobce by se účastnil voleb do krajských zastupitelstev a v nich by získal 8 mandátů. Jedná se však o čistě spekulativní úvahu, pro niž nemohou být podkladem ani výsledky z voleb v roce 2012 (kde žalobce 8 mandátů skutečně obdržel), a nelze se v tomto směru opírat ani o žádné volební prognózy. To, jak by volby dopadly, totiž nelze nijak prokázat. Kromě toho shora uvedená nezákonná rozhodnutí nelze mít za „hlavní“ příčinu toho, proč se žalobce voleb neúčastnil (a tedy ani nedosáhl na 8 mandátů v krajském zastupitelstvu a proč nebyla zvolena jeho senátorka v okrese [redacted]). Hlavní příčinou tohoto bylo rozhodnutí [redacted] J. [redacted] která byla v době konání voleb vedena v příslušných registrech jako první místopředsedkyně žalobce, a měla tak dispoziční právo s volebními kandidátkami) odvolat žalobcovy kandidáty. Byla to právě ona a její počínání, co žalobci zabránilo v tom, aby se voleb platně účastnil. Na žalobu je tak možno pohlížet i jako na předčasnou, neboť žalobce by se měl domáhat náhrady újmy prvotně po [redacted] J. [redacted] která svým jednáním její vznik způsobila.
5. Co se týče nároku na náhradu nemajetkové újmy, ten je - jak důvodně namítala žalovaná - promlčen. Šestiměsíční promlčecí lhůta ve smyslu § 32 odst. 3 zákona o odpovědnosti za škodu totiž počala běžet okamžikem doručení zrušovacího rozhodnutí Nejvyššího soudu, tj. nejpozději dne 18. 3. 2019. Nárok u žalované byl však předběžně uplatněn teprve dne 27. 4. 2020, k podání žaloby pak došlo až dne 8. 12. 2020, a tedy po uplynutí zákonem stanovené (šestiměsíční) promlčecí doby.
6. Soud I. stupně proto žalobu jako nedůvodnou zamítl a podle § 142 odst. 1 a § 151 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), přiznal procesně úspěšné žalované náhradu nákladů řízení.
7. Proti tomuto rozsudku podal žalobce včasné a přípustné odvolání. Nesouhlasil s tím, že by mezi nezákonným rozhodnutím a tvrzenou škodou nebyla dána příčinná souvislost. Poukazoval na judikaturu Nejvyššího soudu (např. rozhodnutí sp. zn. 25 Cdo 2407/98, sp. zn. 21 Cdo 3706/2019, sp. zn. 25 Cdo 3997/2013 a další), která dle jeho názoru řeší tuto otázku zcela jinak, než jak ji vyložil soud I. stupně. Z citované judikatury totiž vyplývá, že za škodu odpovídá i ten, kdo její vznik umožnil, pokud i on jednal protiprávně. Protiprávnost jednání žalované je dána nezákonnými rozhodnutími, která umožnila [redacted] J. [redacted] disponovat volebními kandidátkami žalobce. Nebýt těchto rozhodnutí, [redacted] J. [redacted] by tak činit nemohla, a tedy by ke vzniku škody vůbec nemohlo dojít. Jde o podobný případ, jako když někdo nechá provozovnu otevřenou a umožní, aby ji jiný vykradl, nebo když někdo zanedbá údržbu stromu, který se pak při vichřici vyvrátí a způsobí škodu. Nadto je žalobce přesvědčen, že soud I. stupně nemohl úvahu o tom, že škoda nemohla nezvolením zastupitelů vzniknout, učinit sám, protože k tomu nemá příslušné odborné znalosti (z oboru politologie). Zákon pak počítá i s případy, kdy je evidentní, že škoda vznikla, ale není možné určit její výši, v takovém případě se postupuje dle

§ 136 o. s. ř. Žalobce navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek soudu I. stupně zrušil, popřípadě jej změnil tak, že sám žalobě vyhoví.

8. Žalovaná se s rozsudkem soudu I. stupně ztotožnila, neboť závěr, že škoda byla způsobena jednáním [redacted] J. [redacted], má za správný. Žalobcem předestřenu judikaturu Nejvyššího soudu nepovažovala pro daný případ za přílehavou, neboť se jedná o skutkově i právně neporovnatelné případy. Žalovaná zmínila i to, že žalobce měl od roku 2014 do roku 2016 možnost uspořádat si své poměry, a v roce 2015 také podal k Ministerstvu vnitra návrh na změnu zápisu v rejstříku, kdy se domáhal zapsání statutárního orgánu podle rozhodnutí valné hromady z března 2015. Tomuto návrhu však nebylo vyhověno a v navazujícím řízení u správního soudu vyšlo najevo, že žalobcův návrh byl nezpůsobilý ke změně zápisu z toho důvodu, že předsedu a místopředsedu hnutí nezvolila valná hromada, ale v rozporu se stanovami předsednictvo žalobce. Žalovaná navrhla, aby napadený rozsudek byl jako věcně správný potvrzen.
9. Odvolací soud přezkoumal z podnětu podaného odvolání napadený rozsudek, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212, § 212a odst. 1, 5 o. s. ř.), a dospěl k závěru, že odvolání žalobce není důvodné. Soud I. stupně provedl dokazování v rozsahu postačujícím pro rozhodnutí věci (ostatně jeho skutková zjištění nebyla žalobcem nijak rozporována) a dospěl i ke správným závěrům právním.
10. V případě nároku na náhradu majetkové újmy (škody) zůstala spornou v první řadě otázka příčinné souvislosti mezi nezákonným rozhodnutím (jehož existenci nepopírá ani žalovaná) a žalobcem tvrzenou škodou, jež mu měla vzniknout nezvolením, resp. odvoláním jeho kandidátů z kandidátní listiny před konáním voleb do krajských zastupitelstev a Senátu na podzim 2016. Jak vyplývá z rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 2300/2011, otázka příčinné souvislosti - vztahu mezi škodnou událostí a vznikem škody - je zpravidla otázkou skutkovou, nikoli právní. Právní posouzení příčinné souvislosti spočívá ve stanovení, mezi jakými skutkovými okolnostmi má být její existence zjišťována, případně zda a jaké okolnosti jsou způsobilé tento vztah vyloučit. Z hlediska naplnění příčinné souvislosti jako jednoho z předpokladů odpovědnosti za škodu nemůže stačit obecná úvaha o možných následcích jednání škůdce či pouhé připuštění možnosti vzniku škody v důsledku jeho protiprávního jednání, nýbrž musí být příčinná souvislost najisto postavena. O vztah příčinné souvislosti se jedná, vznikla-li konkrétní majetková újma následkem konkrétního protiprávního úkonu škůdce, tedy je-li jeho jednání a škoda ve vzájemném poměru příčiny a následku. Příčinou škody může být jen takové protiprávní jednání, bez něhož by škodný následek nevznikl. Podle teorie adekvátní příčinné souvislosti (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 1729/2013) je příčinná souvislost dána tehdy, jestliže je škoda podle obecné povahy, obvyklého chodu věcí a zkušeností adekvátním důsledkem protiprávního úkonu nebo škodní události. Současně se musí prokázat, že škoda by nebyla nastala bez této příčiny. Je běžné, že se kauzálního děje účastní více skutečností, které vedou ke vzniku škody. Mezi takovými skutečnostmi je však třeba identifikovat právně relevantní příčinu vzniku škody. Z celého řetězce všeobecné příčinné souvislosti (v němž každý jev má svou příčinu, zároveň však je příčinou jiného jevu) je třeba sledovat jen ty příčiny, které jsou důležité pro odpovědnost za škodu. Musí jít o skutečnosti podstatné, bez nichž by ke vzniku škody nedošlo. Pro existenci kausálního nexu je nezbytné, aby řetězec postupně nastupujících příčin a následků byl ve vztahu ke vzniku škody natolik propojen, že již z působení prvotní příčiny lze důvodně dovozovat věcnou souvislost se vznikem škodlivého následku. To znamená, aby prvotní příčina bezprostředně vyvolala jako následek příčinu jinou a ta případně příčinu další. K přerušení příčinné souvislosti dochází, jestliže nová okolnost působila jako výlučná a samostatná příčina, která vyvolala vznik škody bez ohledu na původní škodnou událost. Zůstala-li původní škodná událost tou skutečností, bez níž by k následku nedošlo, příčinná souvislost se nepřerušuje.
11. Odvolací soud má ve shodě se soudem I. stupně za to, že nezákonné rozhodnutí nebylo tou příčinou, z níž by bylo možno důvodně dovozovat věcnou souvislost se vznikem tvrzeného

škodlivého následku. Okolnost, že v důsledku tohoto rozhodnutí ve vedení žalobce zůstala J. J. žalobci nijak nebránila v tom, aby postavil své kandidáty v krajských a senátních volbách. Příčinou toho, proč se žalobce voleb neúčastnil (jeho kandidátní listina do krajských zastupitelstev byla prázdná, resp. volba jeho senátorky byla prohlášena za neplatnou), bylo až jednání (rozhodnutí) samotné J. J. kandidáty odvolat, které - jak žalobce tvrdil v řízení před správním soudem - bylo učiněno v rozporu s jeho vnitřními předpisy. Právě tato okolnost působila jako výlučná a samostatná příčina, která vedla k tomu, že žalobce své kandidáty ve volbách neměl, a tudíž nemohl získat ani žádný mandát. Pokud pak jde o tvrzenou škodu, kterou žalobce vylicil jako „ušlý zisk“ (ušlé příspěvky za mandáty dle § 20 zákona č. 424/1991 Sb.), lze se soudem I. stupně souhlasit i v tom, že nepostačuje pouhá pravděpodobnost zvýšení majetkového stavu v budoucnu, ale muselo by být najisto postaveno, že nebyt škodní události, majetkový stav žalobce by se zvýšil právě tak, jak tvrdí (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 5171/2008). V daném případě ale nelze s jistotou usuzovat na to, zda a kolik mandátů v krajském zastupitelstvu by žalobce ve volbách získal, i kdyby své kandidáty v roce 2016 postavil.

12. Pokud jde o otázku promlčení nároku na náhradu nemajetkové újmy (ve výši 200 000 Kč), i tu soud I. stupně vyřešil správně, neboť promlčecí doba dle § 32 odst. 3 zákona o odpovědnosti za škodu v daném případě běžela již od okamžiku, kdy bylo žalobci doručeno zrušujícího usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 2. 2019 (tj. ode dne 18. 3. 2019), neboť v tomto okamžiku již věděl jak o existenci újmy, tak také o osobě, která za tuto újmu odpovídá (v daném případě stát; srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 2715/2019).
13. Z výše uvedených důvodů odvolací soud napadený rozsudek soudu I. stupně jako věcně správný podle § 219 o. s. ř. potvrdil.
14. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto dle § 224 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 142 odst. 1 a § 151 odst. 3 o. s. ř. Žalovaná, která v odvolacím řízení uspěla, má právo na náhradu svých účelně vynaložených nákladů řízení, představovaných dvěma paušály ve výši 300 Kč za vyjádření k odvolání a účast u jednání odvolacího soudu (§ 1 odst. 3 písm. a/ a c/, § 2 odst. 3 vyhl. č. 254/2015 Sb., o stanovení výše paušální náhrady pro účely rozhodování o náhradě nákladů řízení v případech podle § 151 odst. 3 občanského soudního řádu a podle § 89a exekučního řádu). Lhůta ke splnění povinnosti k náhradě nákladů řízení byla stanovena dle § 160 odst. 1 o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat dovolání do dvou měsíců od doručení rozhodnutí k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím soudu I. stupně, jestliže rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak (§ 237, § 239 a § 240 odst. 1 o. s. ř.). Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud. V části týkající se výroku o nákladech řízení není proti tomuto rozhodnutí dovolání přípustné (§ 238 odst. 1 písm. h/ o. s. ř.).

Praha 7. října 2021

JUDr. Markéta Wildová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Vápeníková